

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Znak: PSZ.IV.9514.7.11.2024

Kielce, dnia 26 listopada 2024 r.

Pan
Tomasz Krzyżański
Prezes Zarządu
Polska Fundacja Ekonomii Społecznej
al. IX Wieków Kielc 6/17
25-516 Kielce

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę w Polskiej Fundacji Ekonomii Społecznej, al. IX Wieków Kielc nr 6/17, 25-516 Kielce w dniach 11 i 14 października 2024 r. przeprowadziły:

- Ewa Kasperkiewicz – inspektor wojewódzki, kierownik zespołu kontrolnego;
- Ewelina Sornat – inspektor wojewódzki,

na podstawie pisemnych upoważnień do przeprowadzenia kontroli nr 764/2024 i 766/2024, znak: PSZ.IV.9514.7.11.2024 z dnia 10.10.2024 r. wydanych z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

Badanie spełniania warunków określonych dla przedsiębiorstw społecznych, wskazanych w art. 3, art. 4 ust. 1 oraz art. 5-10 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 113).

Okres objęty kontrolą: kontrola obejmuje okres od dnia 1 września 2023 r. do dnia przeprowadzania kontroli.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie oceniam pozytywnie.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono co następuje:

I. Dane identyfikacyjne dotyczące kontrolowanej jednostki:

Polska Fundacji Ekonomii Społecznej, al. IX Wieków Kielc nr 6/17, 25-516 Kielce uzyskała status przedsiębiorstwa społecznego prowadzącego działalność mającą na celu

reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz realizację usług społecznych na mocy decyzji Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 7 marca 2023 r., znak: PSZ.IV.9510.9.1.2023 od dnia 7 marca 2023 r. na czas nieokreślony. Fundacja posiada wpis do Krajowego Rejestru Sądowego Rejestru Przedsiębiorców, numer KRS: 0000800413, numer statystyczny REGON: 384173409, numer identyfikacji podatkowej NIP: 9592026592. Podmiot został wpisany także do Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej.

II. Spełnianie warunku dotyczącego prowadzenia działalności określonej w art. 3 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej oraz warunku dotyczącego braku sprawowania kontroli nad przedsiębiorstwem społecznym przez Skarb Państwa, jednostkę samorządu terytorialnego, państwową albo samorządową osobę prawną, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy o ekonomii społecznej:

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej status przedsiębiorstwa społecznego mogą posiadać podmiot ekonomii społecznej, o którym mowa w art. 2 pkt 5 lit. a oraz d-f, oraz jednostka tworząca podmiot ekonomii społecznej, prowadzące:

- 1) działalność odpłatną pożytku publicznego, o której mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 2) działalność gospodarczą, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221, 641, 803, 1414 i 2029),
- 3) inną działalność o charakterze odpłatnym
– jeżeli spełniają warunki określone w ust. 2, art. 4 ust. 1 oraz art. 5–9.

W art. 2 pkt 5 lit. e u.o.e.s. określono, że przez podmiot ekonomii społecznej należy rozumieć m.in. organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571), z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych. Natomiast treść art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie mówi, że organizacjami pozarządowymi są:

- 1) niebędące jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych lub przedsiębiorstwami, instytucjami badawczymi,

bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi,

2) niedziałające w celu osiągnięcia zysku

– osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem ust. 4, zgodnie z którym przepisów działu II nie stosuje się do partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne, europejskich fundacji politycznych.

Prezes Zarządu Fundacji zadeklarował we wniosku o przyznanie statusu przedsiębiorstwa społecznego z 12.01.2023 r. prowadzenie przez jednostkę działalności gospodarczej, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców oraz odpłatnej działalności pożytku publicznego, w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r.

o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, z późn. zm.).

Podczas czynności kontrolnych przedstawiono informację odpowiadającą odpisowi pełnemu z Krajowego Rejestru Sądowego Rejestru Przedsiębiorców wygenerowaną z systemu Centralna Informacja Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 9.09.2024 r., w której zawarta została informacja o wpisaniu podmiotu również do Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. Z powyższego dokumentu wynika, że podmiot został zarejestrowany w KRS jako fundacja. Ponadto w Statucie Fundacji zawarty został zapis informujący o tym, że *Fundacja prowadzi działalność odpłatną i nieodpłatną w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. Ponadto odpis z KRS oraz Statut Fundacji z siedzibą w Kielcach wraz z załącznikiem nr 1 potwierdzają brak sprawowania kontroli nad przedsiębiorstwem społecznym przez Skarb Państwa, jednostkę samorządu terytorialnego, państwową albo samorządową osobę prawną, o której mowa w ww. przepisie.

III. Wywiązanie się z obowiązku wynikającego z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o ekonomii społecznej dot. działalności przedsiębiorstwa społecznego:

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej działalność przedsiębiorstwa społecznego służy rozwojowi lokalnemu i ma na celu:

1) reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub

2) realizację usług społecznych.

Prezes Fundacji we wniosku o przyznanie statusu przedsiębiorstwa społecznego zadeklarował prowadzenie działalności przez przedsiębiorstwo społeczne w obu ww. celach. Fundacja, w okresie objętym kontrolą, prowadziła działalność służącą rozwojowi lokalnemu i mającą na celu reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz realizowała usługi społeczne, co było zgodne z art. 4 ust. 1 cyt. ustawy. W złożonym sprawozdaniu z działalności fundacji za rok 2023 wynika, że Fundacja prowadziła w 2023 r. szeroko zakrojone działania na rzecz zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Polegały na nawiązaniu kontaktów z podmiotami realizującymi na swoim terenie projekty w tym zakresie, tj. jednostkami samorządu terytorialnego, kościołami i związkami wyznaniowymi, placówkami edukacyjnymi, instytucjami kultury oraz uczelniami wyższymi(...). Nawiązano kontakty z instytucjami kultury realizującymi przedsięwzięcia zwiększające dostępność oferty kulturalnej i turystycznej współfinansowane ze środków UE. Ponadto Prezes Zarządu Fundacji przedstawił również Plan działania z zakresu reintegracji i usług społecznych na rok 2024. Z powyższego planu wynika szereg działań zaplanowanych do wykonania przez Fundację, poza celami statutowymi było to m. in: składanie ofert szkoleniowych i doradczych, realizacja projektu PROGRAM ODPORNOŚĆ ORAZ ROZWÓJ EKONOMII SPOŁECZNEJ I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI SPOŁECZNEJ na lata 2022-2025, realizacja projektu „Go ON – Sprawni na rynku pracy” oraz zorganizowanie szkolenia z umiejętności interpersonalnych, współpracy w grupie, działania wzmacniające poczucie własnej wartości, zaufanie do siebie.

IV. Wywiązanie się z obowiązku wynikającego z art. 5 ustawy o ekonomii społecznej:

Zgodnie z art. 5 ust. 1-3 przedsiębiorstwo społeczne zatrudnia co najmniej 3 osoby na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę. Każda z tych osób jest zatrudniona w wymiarze co najmniej 1/2 pełnego wymiaru czasu pracy.

W przedsiębiorstwie społecznym działającym w celu, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1, co najmniej 30% ogółu osób zatrudnionych stanowią osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, wykonujące pracę na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę. Każda z tych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jest zatrudniona w wymiarze co najmniej 1/2 pełnego wymiaru czasu pracy. Przez ogół osób zatrudnionych, o którym mowa w ust. 2, należy rozumieć osoby świadczące pracę na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą lub umowy cywilnoprawnej lub

osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą niebędące pracodawcami świadczące na rzecz przedsiębiorstwa społecznego usługi przez nieprzerwany okres co najmniej 3 miesięcy.

W toku kontroli zespołowi kontrolującemu przedstawiono:

- wykaz zatrudnienia od 01.10.2023 r. do 31.12.2023 r.;
- wykaz zatrudnienia od 01.01.2024 r. do 11.10.2024 r.;
- imienne raporty miesięczne o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach, ZUS RCA, data wypełnienia 26.09.2024 r.;
- imienny raport miesięczny o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach i przerwach w opłacaniu składek ZUS RSA, data wypełnienia 26.09.2024 r.;
- deklaracja rozliczeniowa ZUS DRA, data wypełnienia 26.09.2024 r.;
- umowy o pracę z pracownikami Fundacji wraz z aneksami;
- orzeczenia o stopniu niepełnosprawności;
- świadectwa pracy.

W wyniku kontroli stwierdzono, że Fundacja zatrudnia co najmniej 3 osoby na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę w kontrolowanym okresie. Każda z tych osób była zatrudniona w wymiarze co najmniej 1/2 pełnego wymiaru czasu pracy.

Fundacja posiada status przedsiębiorstwa społecznego prowadzącego działalność mającą na celu m.in. reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jednostka kontrolowana, w liście pracowników zatrudnionych w Fundacji na umowę o pracę na dzień 31.12.2023 r. wykazała 4 osoby zagrożone wykluczeniem społecznym wykonujące pracę na podstawie umowy o pracę w wymiarze co najmniej 1/2 pełnego wymiaru czasu pracy co stanowiło 80 % ogółu osób zatrudnionych w Fundacji. Na dzień 11.10.2024 r. również wykazano 4 osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, co stanowiło 80 % ogółu osób zatrudnionych w Fundacji. Wyliczone przez Fundację wskaźniki osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na dzień 31.12.2023 r. oraz na dzień 11.10.2024 r. są zgodne ze stanem faktycznym, wyliczonym na podstawie akt kontroli.

Zgodnie z art. 5 ust. 4 cyt. ustawy, przedsiębiorstwo społeczne informuje osobę zagrożoną wykluczeniem społecznym, o której mowa w art. 2 pkt 6 lit. g, o skutkach podjęcia zatrudnienia w zakresie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego, o którym mowa w art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Jednostka kontrolowana przedstawiła notatkę służbową podpisaną przez Prezesa Zarządu Fundacji, zgodnie z którą w dniu 18 marca 2023 pracownicy Fundacji zagrożeni wykluczeniem społecznym: *zostali poinformowani o skutkach podjęcia zatrudnienia w zakresie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego o którym mowa w art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych*. Identyczną informację przedstawiono w odniesieniu do pracownika zatrudnionego w 2024 r.

V. Indywidualne Plany Reintegracyjne:

W trakcie kontroli przedstawiono 5 indywidualnych planów reintegracyjnych sporządzonych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, dla których został udzielony instrument wsparcia, o którym mowa w art. 21 lub 22 cyt. ustawy.

Przedstawione plany zawierają w szczególności informacje o sytuacji społecznej i zawodowej osoby zagrożonej wykluczeniem społecznym, planowanych działaniach z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej, zakładanych efektach planowanych działań z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej oraz sposobie ich oceny.

VI. Organ konsultacyjno-doradczy:

Przedsiębiorstwo społeczne posiada organ konsultacyjno-doradczy, w którego skład wchodzi wszystkie osoby zatrudnione w tym przedsiębiorstwie. Jeżeli liczba osób, o których mowa w ust. 1 przekracza 10, organ konsultacyjno-doradczy może składać się z przedstawicieli tych osób w liczbie nie mniejszej niż 3. Do kompetencji organu konsultacyjno-doradczego należy w szczególności:

- zapoznawanie się nie rzadziej niż raz w roku z wynikami działalności przedsiębiorstwa społecznego oraz wyrażanie opinii w tym zakresie,
- opiniowanie regulaminu pracy lub zasad organizacji pracy ustalonych przez przedsiębiorstwo społeczne oraz proponowanych zmian w tym zakresie,
- opiniowanie planowanych działań przedsiębiorstwa społecznego, w tym na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej.

Jednostka kontrolowana, w trakcie kontroli przedstawiła Uchwałę nr 1/01/2023 Zarządu Polskiej Fundacji Ekonomii Społecznej w sprawie powołania organu konsultacyjno-doradczego przedsiębiorstwa społecznego z dnia 10.01.2023 r. Okazano również Protokół z posiedzenia Komisji Doradczej Polskiej Fundacji Ekonomii Społecznej pełniącej rolę organu konsultacyjno-doradczego odbytego dnia 12.01.2024 r.

VI. Przestrzeganie, przez przedsiębiorstwo społeczne, uregulowań zawartych w art. 8 ust. 1 oraz art. 9 ustawy o ekonomii społecznej:

Zgodnie z uchwałą nr 2/01/2023 Zarządu Polskiej Fundacji Ekonomii Społecznej w sprawie dysponowania majątkiem przedsiębiorstwa społecznego, dnia 10.01.2023 r. Zarząd podjął decyzję, że przedsiębiorstwo społeczne nie może:

- 1) udzielać pożyczek osobom prawnym organizacyjnie z nim powiązanym ani swoim członkom, członkom organów tego przedsiębiorstwa, osobom zatrudnionym w tym przedsiębiorstwie ani osobom, z którymi osoby zatrudnione w tym przedsiębiorstwie pozostają w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, ani zabezpieczać ich zobowiązań mieniem przedsiębiorstwa społecznego;*
- 2) przekazywać majątku na rzecz osób, o których mowa w pkt 1, na zasadach innych niż w przypadku osób trzecich, w szczególności jeżeli przekazanie to następuje nieodpłatnie lub na preferencyjnych warunkach;*
- 3) wykorzystywać majątku na rzecz osób, o których mowa w pkt 1, na zasadach innych niż w przypadku osób trzecich, chyba że to wykorzystanie wynika bezpośrednio z celu statutowego;*
- 4) dokonywać zakupu towarów lub usług od osób prawnych organizacyjnie z nim powiązanych lub podmiotów, w których uczestniczą osoby, o których mowa w pkt 1, na zasadach innych niż w przypadku osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe.*

Ponadto kontrolującym przedstawiono Uchwałę nr 3/01/2023 Zarządu Polskiej Fundacji Ekonomii Społecznej w sprawie podziału zysku przedsiębiorstwa społecznego z dnia 10.01.2023 r. , zgodnie z którą przedsiębiorstwo społeczne *nie przeznacz*a zysku albo nadwyżki bilansowej uzyskanych z wykonywanej działalności, o której mowa w art. 3 ust. 1, do podziału między swoich członków, udziałowców, akcjonariuszy i osoby w nim zatrudnione. Zapisy dot. zysku znalazły się również w Statucie Fundacji w paragrafie 5 pkt 1. Fundacja przedstawiła także Uchwałę nr 1/06/2024 Zarządu Polskiej Fundacji Ekonomii Społecznej z dnia 28.06.2024 r. o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za rok 2023. Zgodnie z powyższą uchwałą rok obrotowy został zamknięty z zyskiem w wysokości 214.712,33 PLN. Przedstawiono również uchwałę nr 1/01/2024 Zarządu Polskiej Fundacji Ekonomii Społecznej w sprawie podziału zysku przedsiębiorstwa społecznego z dnia

9.01.2024 r., zgodnie z którą przedsiębiorstwo społeczne nie przeznaczy zysku z wykonywanej działalności, o której mowa w art. 3 ust. 1, do podziału między swoich członków, udziałowców, akcjonariuszy i osoby w nim zatrudnione. Cały wypracowany zysk organizacji zostanie przeznaczony na cele statutowe.

VII. Wypełnienie wskazań uregulowanych w art. 10 ustawy o ekonomii społecznej w zakresie sporządzenia rocznego sprawozdania i terminowego przekazania go do Wojewody Świętokrzyskiego oraz zgodność informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu, ze stanem faktycznym (w części dotyczącej zatrudnienia):

Zgodnie z art. 10. ust 1 ustawy o ekonomii społecznej przedsiębiorstwo społeczne sporządza roczne sprawozdanie i przekazuje je w formie elektronicznej wojewodzie właściwemu ze względu na siedzibę przedsiębiorstwa społecznego w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, za który jest składane to sprawozdanie. Fundacja przedstawiła egzemplarz Roczno Sprawozdania Przedsiębiorstwa Społecznego za 2023 rok. Na dokumencie widnieje dzień 2024-04-19 jako data wykonania. Powyższy dokument wpłynął do Wojewody z przekroczeniem ustawowego terminu.

Ze sprawozdania Fundacji wynika, że na dzień 31 grudnia 2023 r. jednostka zatrudniała:

- 6 osób na podstawie umowy o pracę w wymiarze co najmniej ½ pełnego wymiaru czasu pracy
- 4 osoby zagrożone wykluczeniem społecznym wykonujące pracę na podstawie umowy o pracę w wymiarze co najmniej ½ pełnego wymiaru czasu pracy
- 0 liczba osób zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej.

Analiza sprawozdania, oświadczenia oraz dokumentacji przedłożonej kontrolującym w celu weryfikacji zgodności informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu, ze stanem faktycznym (w części dotyczącej zatrudnienia) wykazała rozbieżności w zakresie liczby osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w wymiarze co najmniej ½ pełnego wymiaru czasu pracy. Analiza dokumentów wykazała, że na dzień 31.12.2023 r. Fundacja zatrudniała 5 osób na podstawie umowy o pracę w wymiarze co najmniej ½ pełnego wymiaru czasu pracy. Prezes Zarządu Fundacji złożył wyjaśnienie w związku z powyższą sytuacją.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono:

1. Rozbieżności między informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu a dokumentami potwierdzającymi stan faktyczny (w części dotyczącej zatrudnienia).

2. Nieterminowe złożenie rocznego sprawozdania do Wojewody.

Mając na uwadze powyższe oceny i uwagi wnoszę o:

1. W dalszej działalności zaleca się sporządzać roczne sprawozdanie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej w sposób rzetelny i zgodny ze stanem faktycznym.
2. Przestrzeganie warunków, od których zależy posiadanie statusu przedsiębiorstwa społecznego zawartych w ustawie o ekonomii społecznej, m.in. w art. 10 ust. 1 ww. ustawy w zakresie terminowego składania, w formie elektronicznej, rocznego sprawozdania wojewodzie właściwemu ze względu na siedzibę przedsiębiorstwa społecznego, tj. do 31 marca roku następującego po roku, za który jest składane to sprawozdanie.

Na podstawie art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień a także o przekazanie - w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego - informacji o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, iż zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Józef Bryk

(podpis kierownika jednostki kontrolującej)

KIEROWNIK
Oddziału ds. Ryzyku Pracy

Agnieszka Janecka

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Renata Perzona

